

**INTERACTIVE BROKERS IRELAND
LIMITED**

**UPOZORNENIE NA RIZIKÁ A
INFORMÁCIE O FINANČNÝCH
NÁSTROJOCH**

Účelom týchto upozornení na riziká je poskytnúť vám všeobecný opis povahy sortimentu finančných nástrojov a služieb, ktoré vám, ako nášmu klientovi, môžu byť dostupné, a riziká, ktoré k nim neodmysliteľne patria, a taktiež všeobecnejších rizík súvisiacich s investičnými trhmi. Mali by ste vziať na vedomie, že v týchto upozorneniach na riziká nie je možné uviesť všetky riziká a iné významné aspekty týchto nástrojov, služieb alebo trhov.

Radi by sme zdôraznili, že v prípadoch, keď sa klasifikujete ako retailový klient, mali by ste týmto upozorneniam na riziká venovať zvláštnu pozornosť s ohľadom na to, že vaša úroveň skúseností, znalostí a odbornosti je nižšia než v prípade profesionálneho klienta alebo spôsobilej protistrany. Mali by ste teda nižšie uvedené čítať pozorne a uistiť sa, že tomu rozumiete. Ide o neodmysliteľné riziká súvisiace s každou investíciou.

Uvádzame prehľad niektorých upozornení na všeobecné riziká, ktoré sú relevantné pre väčšinu tried aktív a investičných stratégií a ktorých by ste si mali byť vedomí:

- a) mali by ste stále pamätať na to, že nemusíte dostať späť pôvodne investovanú sumu, pretože hodnota investícií a príjem z nich môžu klesať rovnako ako rásť. Nie sú žiadne garantované výnosy. Cena alebo hodnota investície bude závisieť od kolísania na finančných trhoch, ktoré sú mimo našej kontroly;
- b) posledná výkonnosť nie je vodidlom pre budúcu výkonnosť;
- c) hodnota jednotlivej investície môže klesať v dôsledku poklesu na trhoch, napríklad v závislosti od úrovne ponuky a dopytu po konkrétnom finančnom nástroji, vnímania investorov alebo trhu, cien podkladových alebo súvisiacich investícií alebo iných politických a ekonomických faktorov;

- d) pokiaľ ide o investície určené na držanie na stredný až dlhý čas alebo s obmedzenou likviditou alebo s pevným dátumom splatnosti alebo s významnými počiatočnými nákladmi, mali by ste si byť vedomí, že predčasné splatenie môže mať za následok nižšie než očakávané výnosy vrátane možnej straty investovanej sumy;
- e) obchodovanie s mimoburzovými investíciami, to znamená s investíciami, s ktorými sa neobchoduje podľa pravidiel regulovaného trhu alebo burzy alebo kde nie je uznaný trh a ktoré nie sú vykonané regulovaným zúčtovacím ústavom, vystavuje investora ďalšiemu riziku, že nie je žiadna istota, že tvorcovia trhu budú pripravení s týmito investíciami obchodovať, a v dôsledku toho by pre tieto investície nemusel byť žiadny sekundárny trh. Môžu taktiež existovať obmedzenia vo vzťahu k prístupu a likvidite. Investície napríklad je možné uskutočniť alebo splatiť iba v určitých termínoch alebo s predpísanou lehotou pre oznámenie. Mali by ste si byť vedomí, že môže byť náročné získať spoľahlivé informácie o aktuálnej hodnote týchto investícií alebo rozsahu rizík, ktorému sú vystavené;
- f) v prípadoch, keď na vašom účte nie je dostatočná úroveň diverzifikácie a ste nadmerne vystavení jednej alebo obmedzenému počtu investícií, budete vystavení riziku koncentrácie;
- g) pravdepodobnosť, že skutočná korelácia medzi dvoma aktívami alebo premennými sa bude správať inak, než ako bolo predvídané, predstavuje riziko korelácie. Dôsledkom je, že vaše portfólio by mohlo byť rizikovejšie, než sa pôvodne predpokladalo. Korelácia je pojem používaný na porovnanie, ako by sa jedna trieda aktív mohla správať v porovnaní s inou triedou aktív. Posúdenie korelácie medzi rôznymi aktívami vo vašom portfóliu je dôležité pri riadení rizikovosti účtu;
- h) štatistickou mierou tendencie jednotlivej investície vykazovať významné kolísanie hodnoty je

Spoločnosť Interactive Brokers Ireland Limited je regulovaná Írskou centrálnou

volatilita. Obvykle čím vyššia je volatilita, tým rizikovejšia je investícia;

- i) regulačné a právne riziko je riziko vyplývajúce z regulačných alebo právnych opatrení a zmien, ktoré môžu znížiť ziskový potenciál investície alebo spôsobiť stratu z vašej investície. Právne zmeny by dokonca mohli mať ten účinok, že predtým prípustná investícia sa stane nezákonnou, alebo ak ovplyvnia daňovú úpravu vašej investície, môžu mať dopad na jej ziskovosť. Toto riziko je nepredvídateľné a môže závisieť od rôznych politických, ekonomických a iných faktorov;
- j) prevádzkové riziko, napríklad havária alebo nesprávna funkcia základných systémov a kontrol, vrátane IT systémov, môže mať dopad na schopnosť uzavrieť vaše investície alebo inak obchodovať.

Okrem vyššie uvedeného existujú tri typy generických rizík, ktoré by ste mali preskúmať a ktorým by ste mali rozumieť pred tým, ako začnete obchodovať s finančnými nástrojmi. Typy rizík sú nižšie genericky uvedené ako trhové riziko, riziko likvidity a úverové riziko a riziko neplnenia.

1. Trhové riziká

- a) Riziko úrokovej sadzby

Citlivosť úrokovej sadzby znamená, že ceny sa menia vzhľadom na súčasné a budúce očakávania úrokových sadzieb. Ak sa napríklad očakáva, že úrokové sadzby porastú, cena dlhopisu s pevnou sadzbou môže klesať a následkom toho predaj dlhopisu v danom čase povedie k strate. A naopak, pokles úrokových sadzieb môže mať za následok rast hodnoty dlhopisu s pevnou sadzbou. Zmeny úrokovej sadzby môžu taktiež mať priamo alebo nepriamo dopad na hodnotu iných finančných nástrojov, ktoré neposkytujú výnos na báze pevnej sadzby.

- b) Riziko inflácie

Riziko, že miera nárastov cien v ekonomike zhorší výnosy spojené s investíciou. Reálna hodnota (hodnota upravená o dopad inflácie)

investície bude klesať v dôsledku toho, že miera inflácie prekračuje mieru výnosu z investície. Toto riziko má najväčší vplyv na dlhopisy prepojené s infláciou s pevnou sadzbou, ktoré majú od počiatku stanovenú úrokovú sadzbu. Ak napríklad investor kúpi dlhopis s pevnou sadzbou 4 % a inflácia vzrastie na 8 % ročne, držiteľ dlhopisu príde o peniaze z investície, pretože kúpna sila finančných výnosov sa značne znížila.

- c) Kurzové riziko

Zmeny výmenného kurzu môžu spôsobiť rast alebo klesanie hodnoty investícií vo vzťahu k základnej mene, každý pohyb výmenných kurzov meny môže mať priaznivý alebo nepriaznivý dopad na zisk alebo stratu z investície.

- d) Riziko vznikajúcich trhov

Vznikajúce trhy všeobecne majú obmedzenú transparentnosť, likviditu, efektívnosť a regulácie v porovnaní s rozvinutými trhami. Reakcie miestnych finančných trhov na správy a nové geopolitické udalosti môžu mať na vznikajúcich trhoch za následok extrémnejšie zmeny cien nástrojov v porovnaní s rozvinutými trhami.

2. Riziko likvidity

Riziko likvidity je neschopnosť kúpiť alebo predať investíciu v požadovanom čase alebo vôbec s investíciou obchodovať. Keď dôjde k oneskoreniu, toto oneskorenie môže mať vplyv na cenu, za akú je možné dané aktívum skutočne kúpiť alebo predať. Taktiež nástroje, ktoré sú nelikvidné alebo s ktorými sa obchoduje v menších objemoch, môže byť ťažšie oceniť alebo získať spoľahlivé informácie o ich hodnote.

Riziko likvidity je spojené s celým radom faktorov, napríklad:

- konkrétne termíny a podmienky nástroja;
- skutočnosť, že s nástrojom sa neobchoduje verejne alebo že nie je kótovaný na burze;

- nepriaznivo vnímaný vývoj trhov;
- skutočnosť, že vlastníctvo investície je vysoko koncentrované u jedného investora alebo malého počtu investorov;
- obmedzený počet finančných inštitúcií pôsobiacich ako tvorca trhu príslušných finančných nástrojov. Napríklad v prípade sekuritizovaných derivátov (napríklad štruktúrovaných produktov) by jediným tvorcom trhu mohol byť emitent sám (alebo pridružený subjekt), ktorý by mohol zaistiť obmedzený subjekt, ktorý by konal ako tvorca trhu;
- skutočnosť, že účastníci trhu sa môžu pokúsiť predať držané produkty v rovnakom čase ako investor, a nemusí byť dostatočná likvidita na poatie týchto predajov.

Tieto faktory môžu existovať v čase investície alebo môžu vzniknúť následne.

3. Úverové riziko a riziko neplnenia

Riziko protistrany alebo úverové riziko vzniká, ak strana spojená s transakciou nie je schopná splniť svoje záväzky. Za určitých okolností môžu tieto riziká znamenať, že nedostanete späť investovanú sumu alebo výnos očakávaný od tejto transakcie.

a) Riziko insolventcie

Naša insolventcia alebo neplnenie, prípadne u iných strán spojených s vašou transakciou, môže mať za následok likvidáciu pozícií bez vášho súhlasu. Za určitých okolností nemusíte dostať späť skutočné aktíva, ktoré ste zaslali ako kolaterál, a môžete byť nútení akceptovať dostupné platby v hotovosti.

b) Riziko vnútornej záchrany (bail-in)

Ide o riziko, že finančné nástroje určitých emitentov, vrátane bankových ústavov, investičných firiem a určitých spoločností bankových skupín, môžu podliehať opatreniu prijatému vládnymi, bankovými a/alebo inými regulačnými orgánmi, napríklad kvôli preventívnemu riešeniu bankových kríz, či už určité podmienky finančného nástroja toto opatrenie predvídajú, alebo nie. Príslušné orgány môžu mať širokú voľnosť konať vo veci

opatrení, ktoré môžu prijať, a ich právomoci môžu byť rozšírené v reakcii na konkrétne udalosti.

Príklady opatrení, ktoré môžu byť schopní prijať, by mohli zahŕňať tieto:

- obmedzenie, vrátane až na nulu, istiny dlhopisov alebo obligácií týchto emitentov;
- prevod týchto dlhopisov alebo obligácií na kmeňové akcie alebo iné nástroje vlastníctva (majúce za následok zoslabenie majetkovej účasti existujúcich akcionárov);
- zmena podmienok, vrátane pokiaľ ide o splatnosť a/alebo výplatu úroku, týchto dlhopisov alebo obligácií a zbavenie akcionárov ich akcií.

c) Finančné nástroje a investície

Nižšie je uvedený prehľad rizík súvisiacich s určitými typmi finančných nástrojov.

4. Akcie a iné nástroje podobné kmeňovým akciám

a) Kmeňové akcie alebo akcie

Kmeňové akcie alebo akcie predstavujú práva akcionára a jeho podiely v spoločnosti. Jedna akcia predstavuje zlomok akciového kapitálu spoločnosti a akcionár môže mať prínos z rastu hodnoty akcie, aj keď to nie je zaručené. Akcionári sa taktiež môžu kvalifikovať pre výplatu dividend, tie sú však vyplácané iba podľa uváženia vedenia spoločnosti. Akcionár nemá žiadne právo na výnos z kapitálu a v prípade insolventcie spoločnosti by sa akcie mohli stať bezcennými.

Výnos akcionára z investovania do kmeňových akcií bude z veľkej miery závisieť od trhovej ceny kmeňových akcií v okamihu predaja. Trhová cena kmeňovej akcie je určená viacerými faktormi, ktoré majú vplyv na ponuku a dopyt danej kmeňovej akcie, okrem iného vrátane nasledujúceho:

- základné údaje o spoločnosti: napríklad ziskovosť spoločnosti a sila vedenia spoločnosti;
- národné a medzinárodné faktory:

napríklad expozícia spoločnosti medzinárodným udalostiam alebo trhovým faktorom;

- faktory špecifické pre daný sektor: napríklad ekonomický cyklus špecifického odvetvia a zmeny cien komodít alebo v dopytoch spotrebiteľov.

Akcie v menších spoločnostiach môžu so sebou niesť ďalšie riziko straty peňazí, pretože môže existovať veľký rozdiel medzi kúpnu cenou a predajnou cenou týchto cenných papierov. Ak má dôjsť k okamžitému predaju akcií v menších spoločnostiach, môžete dostať späť oveľa menej, než koľko ste za ne zaplatili. Cena sa môže rýchlo zmeniť a môže rásť aj klesať.

Akcie sú všeobecne dosť volatilná trieda aktív – ich hodnota má tendenciu kolísať viac, než je to v prípade iných finančných nástrojov, napríklad dlhopisov. Držanie akcií je vysoké riziko – ak vložíte peniaze do jednej spoločnosti a táto spoločnosť sa stane insolventnou, potom pravdepodobne prídete o väčšinu svojich peňazí, ak nie o všetky.

b) Lacné emisie (penny shares)

Existuje ďalšie riziko straty peňazí, keď sa kúpia akcie v niektorých menších spoločnostiach alebo v spoločnostiach, s ktorých akciami sa obchoduje za veľmi nízke ceny v porovnaní s ich nominálnou hodnotou, napríklad tzv. lacné emisie (penny shares). Môže byť (relatívne) veľký rozdiel medzi nákupnou cenou a predajnou cenou týchto akcií. Ak je nutné ich predat' okamžite, môžete dostať späť oveľa menej, než koľko ste za ne zaplatili.

5. Opčné listy

Opčný list je časovo obmedzené právo na úpis akcií, obligácií, pôžičiek s lacným úrokom alebo vládnych cenných papierov a je možné ho uplatniť proti pôvodnému emitentovi cenných papierov. Relatívne malý pohyb ceny podkladového cenného papiera má za následok nepomerne veľký pohyb, nepriaznivý alebo priaznivý, ceny opčného listu. Ceny opčných listov preto môžu byť volatilné. Je nevyhnutné, aby každý, kto zvažuje nákup opčných listov, rozumel tomu, že právo na úpis, ktoré opčný list prepožičiava, je trvale obmedzené v čase s dôsledkom, že ak investor svoje právo neuplatní v dopredu stanovenom časovom rámci, potom sa

investícia stane bezcennou. Opčný list by ste nemali kupovať, ak nie ste pripravení utrpieť úplnú stratu vami investovaných peňazí plus provízie alebo iných transakčných nákladov. Niektoré ďalšie nástroje sa tiež nazývajú opčnými listami, ale v skutočnosti sú to opcie (napríklad právo nadobudnúť cenné papiere, ktoré je možné uplatniť proti niekomu inému než pôvodnému emitentovi cenných papierov, často označované ako „krytý opčný list“).

6. Nástroje peňažného trhu

Nástroje peňažného trhu sú kolektívne investičné programy, ktoré investujú peniaze v hotovosti alebo do peňažných ekvivalentov, napríklad krátkodobých pôžičiek vláde, ktoré sú platené s pevnou sadzbou úroku. Pôžička je na nejaký čas, spravidla nie viac než šesť mesiacov, občas však až do jedného roku, pri ktorej požičiavateľ prijíma vklad z peňažných trhov s cieľom zapožičať ho (alebo zálohovať) vypožičiavateľovi. Na rozdiel od prečerpania vypožičiavateľ musí stanoviť presnú sumu a obdobie, na ktoré si praje požičať.

7. Pevný úrok alebo dlhopisy

Pevný úrok, dlhopisy alebo dlhové cenné papiere sú platobný záväzok strany, obvykle označovanej ako emitent. Dlhopisy majú nominálnu hodnotu, čo je suma, ktorá bude s výhradou úverového rizika a rizika neplnenia vrátená držiteľovi dlhopisu pri splatnosti cenných papierov na konci obdobia investície. Menovitá hodnota dlhopisu je odlišná od jeho ceny alebo trhovej hodnoty. Dlhopisy je možné kúpiť alebo predat' na trhu (ako akcie) a ich cena sa môže každý deň líšiť. Rast alebo pokles trhovej ceny dlhopisu nemá vplyv, s výhradou úverového rizika a rizika neplnenia, na to, čo by ste dostali späť, ak by ste dlhopis držali až do jeho splatnosti.

Zatiaľ čo cena dlhopisu podlieha kolísaniu na trhu, keď sa blíži splatnosť, trhová cena má tendenciu odrážať menovitou hodnotu dlhopisu. Faktory, ktoré majú pravdepodobne veľký dopad na hodnotu dlhopisu, sú vnímané finančné pozície emitenta a zmeny očakávania trhovej úrokovej sadzby.

Pre niektoré dlhopisy môže byť obmedzený trh a môže byť náročnejšie s nimi obchodovať alebo získať spoľahlivé informácie o ich hodnote (a mohli by byť náročnejšie stanoviť ich správny trh na účely vykonania následného predaja).

Riziko spojené s investovaním do dlhopisov zahŕňa okrem iného nasledujúce:

- kurzové riziko;
- inflačné riziko;
- úverové riziko a riziko neplnenia.

Ak má emitent finančný problém, hrozí zvýšené riziko, že nemusí splniť svoje záväzky splatenia. V tomto prípade sa môže vrátiť málo kapitálu alebo žiadny a získanie akýchkoľvek vrátených súm môže trvať podstatne dlho.

8. Komodity

Na investície založené na komoditách, vykonané či už investovaním priamo do fyzických komodít, napríklad do zlata, alebo investovaním do spoločností, ktorých podnikanie sa podstatne týka komodít, alebo prostredníctvom produktov prepojených s komoditou, môže mať dopad celý rad politických, ekonomických, environmentálnych a sezónnych faktorov. Tie sa vzťahujú k problémom reálneho sveta, ktoré majú dopad buď na dopyt, alebo na dostupnú ponuku príslušnej komodity. Iné faktory, ktoré môžu podstatne ovplyvniť cenu komodít, zahŕňajú regulačné zmeny a pohyb úrokových sadzieb a výmenných kurzov. Ich hodnota môže klesať aj rásť a v niektorých prípadoch by investícia do produktov prepojených s komoditou mohla mať za následok dodanie podkladového majetku.

9. Otvorené investičné fondy

Otvorený investičný fond je program, v ktorom sú aktíva vedené spoločne menom viacerých investorov. Môže byť štruktúrovaný viacerými spôsobmi, napríklad v podobe spoločnosti, partnerstva alebo trustu. Úroveň rizika investovania do otvoreného investičného fondu závisí od podkladových investícií, do ktorých je program investovaný, a ako dobre je diverzifikovaný. Investície môžu typicky zahŕňať dlhopisy a kmeňové akcie obchodované na burze, v závislosti od typu programu však môžu zahŕňať deriváty, nehnuteľnosti alebo rizikovejšie aktíva. Existujú riziká vzťahujúce sa na aktíva držané programom a investori by mali skontrolovať typ aktív zahrnutých v celku a investičnú stratégiu programu a rozumieť im.

10. Otvorené podielové fondy obchodované na burze (ETF)

a produkty obchodované na burze (ETP)

Otvorené podielové fondy obchodované na burze (Exchange Traded Fund – ETF) a produkty obchodované na burze (Exchange Traded Products – ETP) sú investičné fondy a iné cenné papiere, s ktorými sa obchoduje ako s akciami a ktoré investujú do diverzifikovaného celku aktív, napríklad akcií, dlhopisov alebo komodít. Obvykle sledujú výkonnosť porovnávacieho alebo finančného indexu a hodnota investície bude podľa toho kolísať. Pre niektoré ETF a ETP sa využívajú zložité techniky alebo sa držia rizikovejšie aktíva s cieľom dosiahnuť svoje ciele. Ďalšie podrobnosti sa dozviete, keď si pozorne preštudujete dokument *„Zoznámenie s rizikami obchodovania s produktmi obchodovanými na burze s pákovým efektom, inverznými produktmi obchodovanými na burze a produktmi na báze volatility obchodovanými na burze“*.

11. Štruktúrované produkty

Štruktúrované produkty sú generický názov pre produkty, ktoré poskytujú ekonomické vystavenie širokej škále tried podkladových aktív. Úroveň príjmu a/alebo rastu kapitálu odvodená od štruktúrovaného produktu sa obvykle vzťahuje na výkonnosť príslušných podkladových aktív. Štruktúrované produkty spravidla emitujú finančné ústavy, a preto produkty podliehajú úverovému riziku emitenta. Ak emitent nie je schopný splatiť sumy splatné podľa podmienok produktu, môže to mať vplyv na výnosy podľa štruktúrovaného produktu a výsledkom môže byť úplná strata počiatočnej investície. Skôr ako urobíte rozhodnutie investovať do štruktúrovaného produktu, mali by ste si preštudovať dokument *„Zoznámenie s rizikami obchodovania so štruktúrovanými produktmi (vrátane opčných listov) so spoločnosťou Interactive Brokers“*.

12. Deriváty, vrátane futures, opcií a kontraktov na vyrovanie rozdielov

a) Deriváty všeobecne

Deriváty sú finančné nástroje, ktorých ceny sú odvodené od podkladového aktíva. Príklady derivátov zahŕňajú futures, opcie a kontrakty na vyrovanie rozdielov. Transakcie s derivátovými nástrojmi so sebou nesú vyššie riziko než priama investícia do podkladového aktíva. Keďže hodnota derivátov je

závislá od budúcej hodnoty podkladových aktív, pohyb hodnoty podkladových aktív môže mať za následok zosilnenú zmenu hodnoty derivátu.

b) Futures

Transakcie s futures zahŕňajú povinnosť vykonať, alebo prijať, dodávku podkladového aktíva kontraktu v termíne v budúcnosti, alebo v niektorých prípadoch vyrovnať pozíciu v hotovosti. Nesú so sebou vysoký stupeň rizika. „Znásobenie“ alebo „pákový efekt“, ktoré je možné často dosiahnuť pri obchodovaní s futures, znamená, že malý vklad alebo záloha môžu viesť k veľkým stratám aj ziskom. Znamená to aj to, že relatívne malý pohyb môže viesť k pomerne oveľa väčšiemu pohybu hodnoty vašej investície, čo môže pracovať proti vám aj pre vás. Transakcie s futures so sebou nesú eventuálny záväzok a mali by ste si byť vedomí, že to má dôsledky, najmä na požiadavky na maržu.

c) Opcie

Existuje mnoho rôznych typov opcií s rôznymi charakteristikami podliehajúcich nasledujúcim podmienkam. Nákup opcií: Nákup opcií so sebou nesie menšie riziko než predaj opcií, pretože ak sa cena podkladového aktíva zmení proti vám, môžete opciu jednoducho nechať prepadnúť. Maximálna strata je obmedzená na prémii, plus provízie alebo iné transakčné poplatky. Ak však kúpite kúpnu opciu na kontrakt na futures a neskôr opciu uplatníte, nadobudnete futures. To vás vystaví rizikám opísaným v časti „futures“ a „investičné transakcie s eventuálnym záväzkom“.

Vypisovanie opcií: Ak vypíšete opciu, riziko s ňou spojené je podstatne väčšie než nákup opcií. Môžete byť povinní zaplatiť maržu pre udržovanie vašej pozície a je možné utrpieť stratu veľmi prekračujúcu prijatú prémii. Vypísaním opcie prijímate zákonný záväzok na nákup alebo predaj podkladového aktíva, ak sa proti vám opcia uplatní, akokoľvek sa trhovacia cena zmení od realizačnej ceny. Ak už vlastníte podkladové aktívum, na ktorého predaj ste uzavreli kontrakt (keď opcie budú známe ako „kryté call opcie“), riziko je znížené. Ak podkladové aktívum

nevladníte („nekryté call opcie“), riziko môže byť neobmedzené. Úpis nekrytých opcií by mali zvažovať iba skúsené osoby, a aj to iba po zistení úplných podrobností o platných podmienkach a vystavení potenciálnemu riziku.

Tradičné opcie: Určité členské firmy Londýnskej akciovej burzy podľa zvláštnych burzových pravidiel upisujú konkrétny typ opcie nazvaný „tradičná opcia“. Môžu so sebou niesť väčšie riziko než iné opcie. Obojsmerné ceny obvykle nie sú uvedené a neexistuje žiadny burzový trh, na ktorom by sa uzavrela otvorená pozícia alebo uskutočnila rovnocenná a opačná transakcia s cieľom obrátiť otvorenú pozíciu. Môže byť ťažké posúdiť jej hodnotu alebo môže byť pre predávajúceho takej opcie ťažké riadiť svoje vystavenie riziku.

Určité trhy opcií pôsobia na báze marže, na základe toho kupujúci neplatí zo svojej opcie celú prémii v okamihu jej nákupu. V tejto situácii môžete byť následne vyzvaní na zaplatenie marže na opciu až do výšky vašej prémie. Ak tak neurobíte, ako je požadované, vaša pozícia môže byť uzatvorená alebo zlikvidovaná rovnakým spôsobom ako pozícia na futures.

d) Kontrakty na vyrovnanie rozdielov

Kontrakty na futures a opcie je možné taktiež uviesť ako kontrakty na vyrovnanie rozdielov. Môže ísť o opcie a futures na index, rovnako ako menové swapy a swapy úrokových sadzieb. Avšak na rozdiel od iných futures a opcií je možné tieto kontrakty vyrovnať iba v hotovosti. Investovanie do kontraktu na vyrovnanie rozdielov so sebou nesie rovnaké riziká ako investovanie do futures alebo opcie. Transakcie s kontraktmi na vyrovnanie rozdielov môžu so sebou tiež niesť eventuálny záväzok.

13. Riziká týkajúce sa určitých typov transakcií a opatrení

a) Mimoburzové transakcie

Transakcie, ktoré sú vykonávané mimo burzy („transakcie OTC“), môžu so sebou niesť väčšie riziko než obchodovanie s nástrojmi obchodovanými na burze, pretože neexistuje žiadny burzový trh, ktorého

prostredníctvom by sa zlikvidovala vaša pozícia alebo posúdila hodnota nástrojov alebo vystavenie riziku.

Transakcie OTC so sebou nesú vyššie riziko vyrovnania.

Riziko vyrovnania je riziko, že protistrana nedodá cenný papier (alebo ekvivalentné aktíva), ako je požadované podľa dohodnutých podmienok. To má za následok, že jedna strana transakcie nedostane cenné papiere alebo aktíva, na ktoré má nárok. Toto riziko rastie v prípadoch, keď nie je možné uplatniť prepojenie, keď sumy doručené každou stranou sa sčasti alebo úplne navzájom zrušia.

Riziko likvidity, ako je opísané vyššie, je vyššie pri transakciách OTC. Neexistuje žiadny burzový trh, ktorého prostredníctvom by sa zlikvidovala vaša pozícia alebo posúdila hodnota transakcie OTC alebo vystavenie riziku. Dopytové a ponukové ceny nemusia byť stanovené, a dokonca aj v prípadoch, keď sú, budú stanovené predajcami týchto nástrojov a v dôsledku toho môže byť náročné stanoviť, čo je poctivá cena.

b) Mimoburzové transakcie s derivátmi

Nemusí byť vždy zrejmé, či je, alebo nie je konkrétny derivát dohodnutý na burze alebo ako mimoburzová transakcia s derivátmi. Zatiaľ čo niektoré mimoburzové trhy sú vysoko likvidné, transakcie s mimoburzovými alebo „neprevoditeľnými“ derivátmi so sebou môžu niesť väčšie riziko než investovanie do derivátov na burze, pretože nie je žiadny burzový trh, na ktorom by sa uzavrela otvorená pozícia. Môže byť nemožné zlikvidovať existujúcu pozíciu, posúdiť hodnotu pozície vzniknutú z mimoburzovej transakcie alebo posúdiť vystavenie riziku. Dopytové a ponukové ceny nemusia byť uvedené, a dokonca aj v prípadoch, keď sú, budú stanovené predajcami týchto nástrojov a v dôsledku toho môže byť ťažké stanoviť, čo je poctivá cena.

c) Cudzie trhy

Cudzie trhy budú so sebou niesť iné riziká než trhy EÚ. V niektorých prípadoch budú riziká väčšie. Potenciál pre zisk alebo stratu z transakcií na cudzích trhoch alebo s cudzími denominovanými kontraktmi bude ovplyvnený kolísaním zahraničných výmenných kurzov.

d) Provízie

Skôr ako začnete obchodovať, mali by ste si obstaráť údaje o všetkých províziách a ďalších poplatkoch, ktoré budete povinní zaplatiť. Ak poplatky nie sú vyjadrené v peňažných termínoch (ale napríklad ako percento ceny kontraktu), mali by ste dostať jasné a písomné vysvetlenie, vrátane príslušných príkladov, stanovujúce, čo tieto poplatky pravdepodobne znamenajú v konkrétnych peňažných termínoch. V prípade futures, keď je provízia účtovaná ako percento, bude obvykle ako percento celkovej hodnoty kontraktu a nie jednoducho ako percento vašej počiatočnej platby.

e) Kolaterál

Ak u nás vložíte kolaterál ako zaistenie, spôsob, akým sa s ním bude zaobchádzať, sa bude líšiť podľa typu transakcie a toho, kde sa s ním obchoduje. V zaobchádzaní s vaším kolaterálom by mohli byť významné rozdiely v závislosti od toho, či obchodujete na uznanej alebo určenej investičnej burze, pričom platia pravidlá tejto burzy (a súvisiaceho zúčtovacieho ústavu), alebo obchodujete mimo burzy. Hneď ako sa vykonajú obchody vaším menom, vložený kolaterál môže stratiť svoju identitu ako váš majetok. I ak by sa vaše obchody mali nakoniec preukázať ako ziskové, nemusíte dostať späť rovnaké aktíva, aké ste vložili, a môžete byť nútení akceptovať platbu v hotovosti.

f) Investičné transakcie s eventuálnym záväzkom

Investičné transakcie s eventuálnym záväzkom, pre ktoré sa použije

marža, vyžadujú, aby ste vykonali viacero platieb proti kúpnej cene, namiesto zaplataenia celej kúpnej ceny okamžite. Ak obchodujete s kontraktmi na futures na vyrovnanie rozdielov alebo predávate opcie, môžete utrieť stratu celej marže, ktorú u nás vložíte s cieľom zriadiť alebo udržiavať pozíciu. Ak na trhu dôjde k pohybu proti vám, môžete byť vyzvaní na zaplataenie značnej dodatočnej marže v krátkom čase s cieľom udržať pozíciu. Ak tak neurobíte v požadovanej lehote, vaša pozícia môže byť zlikvidovaná so stratou a budete povinní zaplatiť výsledný nedoplatok. I ak transakcia nie je s maržou, stále môže so sebou niesť záväzok vykonať za určitých okolností ďalšie platby prekračujúce akúkoľvek sumu zaplataenú pri uzavretí kontraktu.

g) Navýšenie alebo pákový efekt

Navýšenie alebo pákový efekt je stratégia s cieľom zvýšiť výnos z investície alebo jej hodnotu, zahŕňajúca nasledujúce:

- (i) vypožičanie peňazí;
- (ii) investovanie do jedného alebo viacerých nástrojov, napríklad opčných listov alebo derivátov, pri ktorých relatívne malý pohyb hodnoty alebo ceny podkladových práv alebo aktív má za následok väčší pohyb hodnoty alebo ceny nástroja;
- (iii) štruktúrovanie práv držiteľov investície tak, že relatívne malý pohyb ceny alebo hodnoty podkladových práv alebo aktív má za následok väčší pohyb ceny alebo hodnoty investície; a
- (iv) môžete stratiť viac, než koľko ste na začiatku investovali.

Mali by ste si byť vedomí, že stratégia použitá alebo navrhnutá pre navýšenie môže mať za následok:

- že pohyby ceny investície budú volatilnejšie než pohyby ceny podkladových práv alebo aktív;
- že investícia podlieha náhlym a veľkým poklesom hodnoty; a

- že nedostanete späť vôbec nič, ak dôjde k značne veľkému poklesu hodnoty investície.
- Odloženie obchodovania
- Za určitých obchodných podmienok môže byť náročné alebo nemožné zlikvidovať pozíciu. K tomu môže dôjsť napríklad v časoch prudkého pohybu ceny, ak cena vzrastie alebo klesne pri jednom dni obchodovania na burze v takom rozsahu, že podľa pravidiel príslušného obchodovania na burze sa odloží alebo obmedzí. Umiestnenie príkazu stop-loss neobmedzí nutne vaše straty určených súm, pretože podmienky na trhu môžu znemožniť uplatnenie takého príkazu pri stanovenej cene.
- Ochrany zúčtovacieho ústavu
- Na mnohých burzách je výkon transakcie vykonanej nami (alebo treťou stranou, s ktorou obchodujeme vaším menom) „garantovaný“ burzou alebo zúčtovacím ústavom. Je však nepravdepodobné, že táto záruka sa za väčšiny okolností bude vzťahovať na vás, klienta, a nemusí vás chrániť, ak my alebo iná strana neplníme svoje záväzky voči vám. Ochranu, ktorá je vám poskytovaná podľa záruky zúčtovania platnej pre akékoľvek deriváty na burze, s ktorými obchodujete, vysvetlíme na požiadanie. Pre tradičné opcie, obvykle ani pre mimoburzové nástroje, s ktorými sa neobchoduje podľa pravidiel uznanej alebo určenej investičnej burzy, nie je žiadny zúčtovací ústav.